

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фінансів та

Обліку
Фінансів
та Обліку

Андрій КІЗИМА

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

“ 31 ”

2023 р.

Директор навчально-наукового інституту новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма – Облік і оподаткування підприємництва

Кафедра обліку і оподаткування

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг КПІЗ (год.)	СРС (год.)	Разом	Залік (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2,3	8	4	-	-	138	150	3

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму склала к. е. н. доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Наталія МУЖЕВИЧ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку і оподаткування (протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.).

В. о. завідувача кафедри обліку і оподаткування
д-р екон. наук, професор Зеновій-Михайло ЗАДОРЖНИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 071 Облік і оподаткування (протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Голова
групи забезпечення спеціальності
д-р екон. наук, професор Руслан БРУХАНСЬКИЙ

Гарант ОНП «Облік і оподаткування підприємства»
к. екон. наук, доцент кафедри
обліку і оподаткування Володимир ФАРІОН

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»**

1. Опис дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу»

Дисципліна – Соціальна відповідальність	Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Вибіркова дисципліна Мова навчання: українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 3
Кількість змістових модулів – 1	Ступінь вищої освіти - магістр	Лекції: Денна – 30 Заочна – 8 Практичні заняття: Денна – 15 Заочна – 4
Загальна кількість годин: ДФН – 150 год. ЗФН – 150 год.		Самостійна робота: Денна – 96 Заочна – 138 Тренінг: денна – 4 Індивідуальна робота: Денна – 5
Тижневих годин - 10 год., з них аудиторних - 3 год.		Вид підсумкового контролю: Денна – залік Заочна – залік

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» є формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями дисципліни є вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

Предмет дисципліни, теоретико-методологічні, методичні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Теоретичною і методологічною базою вивчення соціальної відповідальності є дисципліни гуманітарного та загальноекономічного циклів, економіка підприємства, менеджмент, економіка праці та соціально-трудова відносина, управління персоналом.

Мета і завдання лекційних занять

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб сформувати економічне мислення студентів щодо значення, потреби і застосування соціальної відповідальності.

Завдання лекційних занять:

- викладання студентам, згідно з програмою та робочим планом, теоретичних і методологічних основ соціальної відповідальності;

- визначення зі студентами стану і шляхів поліпшення розвитку соціальної відповідальності в Україні та з'ясування потенціалу студентів для практичного застосування ними здобутих під час лекцій знань.

Мета та завдання проведення практичних занять

Метою проведення практичних занять є вироблення в студентів умінь та навичок для формування, моніторингу, оцінки, соціальної відповідальності у бізнесі та стратегічних напрямів її розвитку.

В результаті проведення практичних занять студенти повинні:

- знати: теоретичні та методологічні основи соціальної відповідальності в сучасних умовах розвитку цивілізації;

- вміти: здійснювати управління корпоративною соціальною відповідальністю; формувати відносини роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності, а також відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності; забезпечувати соціальне партнерство, моніторинг, оцінювання ефективності, стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності.

Завдання проведення самостійних занять та індивідуальної роботи студентів

Самостійна робота студента є основним засобом засвоєння студентом матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять без участі викладача. При вивченні дисципліни рекомендується проведення самостійної роботи за такими напрямками:

1) засвоєння теоретичного матеріалу (що передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчально-методичної літератури, спеціальних джерел інформації щодо методології і організації наукових досліджень);

2) оволодіння інструментарієм соціальної відповідальності у сфері економіки загалом, і обліку та аудиту зокрема;

3) встановлення ефективності здійснення наукових пошуків та шляхів їх поліпшення;

4) завершення розв'язання завдань і вправ, розпочатих в аудиторії.

Індивідуальна робота проводиться під керівництвом викладача в позааудиторний час за окремим графіком з урахуванням потреб і можливостей студента і перебуває активну і творчу його діяльність з оволодіння матеріалом та набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю.

ІІІ. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

Змістовий модуль 1. Загальні положення соціальної відповідальності

Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку

Значення і сутність соціальної відповідальності в умовах функціонування ринкової економіки. Об'єкти та суб'єкти соціальної відповідальності бізнесу.

Соціальна відповідальність як навчальна дисципліна; мета, завдання, знання і вміння. Принципи, завдання та концепції розвитку соціальної відповідальності.

Моделювання рівнів соціальної відповідальності в різних країнах світу. Американська, Європейська, Японська, Латиноамериканська, Африканська моделі та моделі соціальної відповідальності країн ЦСЄ та СНД.

Література [7; 10; 11; 13; 14].

Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства

Людина як об'єкт і суб'єкт соціальної відповідальності.

Соціальна відповідальність бізнесу, як інститут громадянського суспільства.

Державні інститути та їх провідне місце і роль в системі соціальної відповідальності. Інструменти впливу регулюючої інфраструктури на соціальну відповідальність бізнесу.

Соціальна відповідальність суспільства за наслідки своєї діяльності перед майбутнім поколінням.

Література [7; 10; 11; 13; 14].

Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ)

Дефініція “корпоративної соціальної відповідальності” та її еволюція в системі управління. Проблемні питання щодо організаційно-економічного забезпечення управління КСВ. Принципи успішності КСВ.

Зарубіжний досвід управління КСВ та особливості його впровадження у вітчизняну економіку. Шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні.

Література [7; 10; 11; 13; 14; 1; 2; 4; 5].

Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності

Концепції управління працівниками, що впливають на соціальну сферу. Нормативно-правове регулювання взаємовідносин працівників та роботодавців щодо соціальної відповідальності.

Відповідальність роботодавця за гідні умови праці та рівень зайнятості населення. Особливості соціальної відповідальності працівника: його права

та обов'язки. Застосування роботодавцями соціальних програм у сфері розвитку персоналу. Рівень відповідальності бухгалтерської служби за дотриманням вимог ведення обліку і формування фінансової звітності.

Шляхи вдосконалення соціальної відповідальності на ринку конкурентоспроможності робочих місць.

Література [7; 10; 11; 13; 14; 3; 4].

Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності

Специфіка формування відносин підприємців із представниками зовнішніх організацій. Заходи спрямовані на уникнення порушень при налагодженні таких взаємовідносин.

Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності із зовнішніми організаціями. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів.

Відповідальна поведінка підприємств щодо контрагентів по бізнесу. Міра відповідальності підприємців за невиконання ними умов укладених договорів.

Література [7; 10; 11; 13; 14; 16; 9].

Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.

Загальна характеристика екологічних аспектів корпоративної соціальної відповідальності. Програми контролю за дотриманням вимог законодавства щодо забруднення й захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.

Нормативно-правове регулювання охорони навколишнього середовища. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту.

Принципи екологічної відповідальності в Україні та світі. Нефінансова звітність в частині екологічної компоненти. Порівняння якісних показників нефінансової звітності щодо екологічної складової у вітчизняних та іноземних підприємствах

Література [7; 10; 11; 13; 14].

Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.

Формування механізму соціального партнерства в умовах сьогодення. Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад.

Способи підвищення соціальної відповідальності організації.
Поліпшення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії.

Розвиток соціальної відповідальності транснаціональних корпорацій,
як один із шляхів ведення бізнесу на засадах чесності і справедливості.

Література [3; 11; 14; 20; 15; 16].

Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.

Цілі і завдання моніторингу корпоративної соціальної відповідальності.
Якісні характеристики моніторингу щодо діяльності корпорацій.

Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і
впровадження проектів соціальної відповідальності.

Література [7; 10; 11; 13; 14; 1; 2; 5].

Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.

Ефективність програм КВС: методи та процедури. Оцінка ефективності
соціальної відповідальності на рівні держави і корпорацій. Методи
оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.

Особливості соціальної звітності компаній в Україні та використання її
показників для ефективності соціальної відповідальності. Соціальний аудит
за ефективністю соціальної відповідальності.

Література [7; 10; 11; 13; 14; 8; 15; 16].

Тема 10. Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Перешкоди, що стоять на заваді розвитку соціальної відповідальності в
Україні. Оновлення нормативно-правової бази і функцій аудиту за
соціальною відповідальністю. Стратегічні напрямки розвитку нефінансової
звітності та соціального аудиту.

Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності
в Україні. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку
соціальної відповідальності на основі використання зарубіжного досвіду.

Література [7; 10; 11; 13; 14].

IV. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»

денна форма навчання

Назва теми та її зміст	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні положення соціальної відповідальності						
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	3	1	9	1	-	
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	3	1	9		-	
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	3	1	9	1	1	Проміжне тестування
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	3	1	9			
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	3	1	10	1	1	Проміжне тестування
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	3	2	10			Змістовий модуль
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	3	2	10	1	1	
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	3	2	10			
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	3	2	10	1	1	
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. <i>Тренінг з дисципліни</i>	3	2	10			
Разом	30	15	96	5	4	
Підсумковий контроль	Залік					

заочна форма навчання

Назва теми та її зміст	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Тренінг	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Загальні положення соціальної відповідальності						
Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	1	-	12	-	-	
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	-	-	12	-	-	
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.	1	-	12	-	-	
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності.	1	1	14	-	-	
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності.	1	1	14	-	-	
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності.	-	-	14	-	-	
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності.	1	-	15	-	-	
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності.	1	0,5	15	-	-	
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	1	0,5	15	-	-	
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. <i>Тренінг з дисципліни</i>	1	1	15	-	-	Контрольна робота
Разом	8	4	138			
Підсумковий контроль	Залік					

**V. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ З
ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ»**

для денної форми навчання

№ заняття	Зміст заняття
1	Практичне заняття № 1. Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку 1. Обговорення питань теми: Суть, класифікація, категорії соціальної відповідальності та їх трактування. Історичний розвиток соціальної відповідальності, її концепції. Рівень та модель соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність як навчальна дисципліна. 2. Тестові завдання. 3. Розв'язування практичних завдань. Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства 1. Обговорення питань теми: Людина як об'єкт і суб'єкт соціальної відповідальності. Міжнародні стандарти прав людини: Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про права дитини. Місце і роль державних інститутів в системі соціальної відповідальності. Соціальна відповідальність суспільства за наслідки своєї діяльності перед майбутнім поколінням. 2. Тестові завдання. 3. Розв'язування практичних завдань.
2	Практичне заняття № 2. Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю (КСВ) 1. Обговорення питань теми: Поняття “корпоративної соціальної відповідальності” та його еволюція в системі управління. Проблеми щодо управління КСВ. Принципи успішності КСВ. Зарубіжний досвід управління. Шляхи поліпшення розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні. 2. Тестові завдання. 3. Розв'язування практичних завдань. Практичне заняття №2. Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності 1. Обговорення питань теми: Концепції управління працівниками щодо соціальної відповідальності. Формування соціальної відповідальності роботодавця та працівника. Заходи корпоративної соціальної програми у сфері розвитку персоналу. Критерії оцінки результативності управління соціальною відповідальністю. 2. Тестові завдання. 3. Розв'язування практичних завдань.

3	Практичні заняття № 3. Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності із зовнішніми організаціями. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів. Відповідальність компаній перед контрагентами. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i>
4	Практичне заняття № 4. Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності. 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Характерні ознаки екологічних аспектів корпоративної соціальної відповідальності. Програми контролю за дотриманням вимог законодавства щодо забруднення й захисту навколишнього середовища. Законодавча база охорони навколишнього середовища. Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту. Принципи екологічної відповідальності. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i>
5	Практичні заняття № 5. Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності. 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Формування механізму соціального партнерства, відповідальних відносини бізнес-організацій та територіальних громад. Способи підвищення соціальної відповідальності організації. Шляхи вдосконалення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань</i>
6	Практичне заняття № 6. Тема 8-9. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності та оцінювання ефективності соціальної відповідальності. 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Цілі і завдання моніторингу соціальної відповідальності. Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і впровадження проектів соціальної відповідальності. Ефективність програм КВС: методи та процедури. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Особливості соціальної звітності компаній в Україні та використання її показників для ефективності соціальної відповідальності. Соціальний аудит за ефективністю соціальної відповідальності. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i>
7	Практичне заняття № 7. Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Стратегічний розвиток соціальної відповідальності в Україні та перешкоди, що стоять на заваді цьому. Оновлення законодавчої бази і функцій аудиту за соціальною відповідальністю. Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку соціальної відповідальності. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i>

для заочної форми навчання

№ заняття	Зміст заняття
1	Практичне заняття № 1. Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Концепції управління працівниками щодо соціальної відповідальності. Формування соціальної відповідальності роботодавця та працівника. Заходи корпоративної соціальної програми у сфері розвитку персоналу. Критерії оцінки результативності управління соціальною відповідальністю. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i> Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності із зовнішніми організаціями. Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів. Відповідальність компаній перед контрагентами. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i>
2	Практичне заняття № 2. Тема 8-9. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності та оцінювання ефективності соціальної відповідальності. 1. <i>Обговорення питань теми:</i> Цілі і завдання моніторингу соціальної відповідальності. Інструментарій моніторингу з метою підвищення ефективності і впровадження проектів соціальної відповідальності. Ефективність програм КВС: методи та процедури. Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії. Особливості соціальної звітності компаній в Україні та використання її показників для ефективності соціальної відповідальності. Соціальний аудит за ефективністю соціальної відповідальності. 2. <i>Тестові завдання.</i> 3. <i>Розв'язування практичних завдань.</i> Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. 4. <i>Обговорення питань теми:</i> Стратегічний розвиток соціальної відповідальності в Україні та перешкоди, що стоять на заваді цьому. Оновлення законодавчої бази і функцій аудиту за соціальною відповідальністю. Етапи формування стратегії щодо розвитку соціальної відповідальності. Напрямки покращення методики розробки стратегій розвитку соціальної відповідальності. <i>Тестові завдання.</i>

IV. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» виконується самостійно кожним студентом на основі сформованого масиву вхідних (первинних) даних, оформлених у вигляді завдання. КППЗ охоплює усі основні теми дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу». Метою виконання КППЗ є оволодіння навичками застосування знань про соціальну відповідальність з метою управління установою. КППЗ оформляється відповідно до встановлених вимог. При виконанні та оформленні КППЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку.

Кожен з чотирьох пунктів КППЗ оцінюється за 100-бальною шкалою, а також визначається підсумкова оцінка (як середня арифметична з чотирьох проміжних оцінок). Виконання КППЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів передбачає опрацювання рекомендованої літератури, роботу з конспектом лекцій, вивчення нормативних документів з соціальної відповідальності.

№ з/п	Тема самостійної роботи
1.	Соціальна відповідальність як складова сучасної моделі бізнесу.
2.	Формування концепції соціальної відповідальності у бізнесі.
3.	Основні періоди становлення ідеї соціальної відповідальності бізнесу.
4.	Засадничі принципи соціальної відповідальності.
5.	Основні критерії соціальної відповідального бізнесу.
6.	«За» та «проти» соціальної відповідальності: основні підходи.
7.	Американська модель соціальної відповідальності.
8.	Європейська (британська і скандинавська) модель соціальної відповідальності.
9.	Японська (азіатська) модель соціальної відповідальності.
10.	Латиноамериканська модель соціальної відповідальності.
11.	Африканська модель соціальної відповідальності. Модель соціальної відповідальності країн БРІКС.
12.	Модель соціальної відповідальності країн ЦСЄ.
13.	Модель соціальної відповідальності країн СНД.
14.	Глобальний договір ООН щодо формування і розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ).
15.	Міжнародне законодавство із соціальної відповідальності
16.	Екологічні аспекти корпоративної соціальної відповідальності.
17.	Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів тощо.
18.	Міжнародні документи щодо навколишнього середовища та стандарти екологічного менеджменту.
19.	Міжнародне і вітчизняне законодавство про охорону навколишнього середовища.
20.	Міжнародний і український досвід впровадження принципів

	екологічної відповідальності.
21.	Критерії соціально відповідального бізнесу.
22.	Переваги соціальної відповідальності для бізнес-організацій на національному та глобальному рівнях.
23.	Основні підходи до корпоративної соціальної відповідальності: ринковий, з позиції державного регулювання, корпоративної совісті, «зацікавлених осіб».
24.	Рівні КСВ організації.
25.	Внутрішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності.
26.	Корпоративна культура організації.
27.	Зовнішнє середовище корпоративної соціальної відповідальності.
28.	Створення організаційної системи управління КСВ.
29.	Формування складової корпоративної соціальної відповідальності у відносинах зі споживачами.
30.	Відповідальна поведінка компаній щодо контрагентів по бізнесу.
31.	Соціально відповідальні відносини бізнес-організацій та територіальних громад.
32.	Внутрішні і зовнішні комунікації з корпоративної соціальної відповідальності.
33.	Залучення власників, акціонерів та інвесторів у процес визначення соціальної відповідальності.
34.	Програми КСВ для підприємств малого та середнього бізнесу.
35.	Фактори, які стимулюють малі та середні підприємства запроваджувати принципи корпоративної соціальної відповідальності.
36.	Основні причини, що стримують розвиток соціальної відповідальності малого та середнього бізнесу в Україні
37.	Екологічний менеджмент і аудит (EMAS).
38.	Методи та процедури ефективності програм КСВ.
39.	Державний (національний) і корпоративний рівні оцінки ефективності програм КСВ.
40.	Методи оцінювання ділової репутації соціально відповідальної компанії.
41.	Моніторинг ефективності діяльності з організації КСВ.
42.	Збалансована система показників із КСВ
43.	Способи підвищення соціальної відповідальності організації.
44.	Поліпшення програм соціальної відповідальності: основні дії компанії.
45.	Нефінансова/соціальна звітність комерційної організації.
46.	Оприлюднення не фінансового звіту як відправна точка комунікації про СВБ.
47.	Переваги нефінансової звітності.
48.	Ризики нефінансової звітності.
49.	Соціальний аудит.
50.	Вплив міжнародних стандартів і національної політики на розвиток соціальної відповідальності.
51.	«Глобальний Договір» ООН.
52.	Організації економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР).
53.	Всесвітня рада бізнесу зі сталого розвитку (WBCSD).

54.	Принципи ООН з соціальної відповідальності інвесторів (PRI)
55.	Глобальна ініціатива зі звітності (ГІЗ) (GRI).

VII. ТРЕНІНГ ДИСЦИПЛІНИ

Тренінг з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» передбачає складання програми щодо поліпшення соціальної відповідальності роботодавця і працівників в підприємстві, установі, організації.

IX. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування та опитування;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПЗ;
- підсумковий екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

X. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Бухгалтерський облік і оподаткування» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Разом
30 %	40 %	30 %	100 %
1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів) = 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів) = 30 балів. 2. Письмова робота = 70 балів.	1. Написання та захист КПЗ = 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу = 20 балів.	Підсумковий бал = оцінка за $3M1 \times 0,3 +$ оцінка за $3M2 \times 0,4 +$ оцінка за $3M3 \times 0,3$
Разом			
максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів	максимально 100 балів

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків за шкалою Університету здійснюється на основі модульно-рейтингової системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної, самостійної роботи студентів, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу студента, запровадження здорової конкуренції між студентами у навчанні і розвитку творчих їх здібностей.

Модульно-рейтинговий контроль здійснюється на основі попередньо визначених змістових модулів, які є логічно завершеними частинами теоретичного та практичного навчального матеріалу за окремими етапами вивчення дисципліни.

Отриманий рівень знань студента з усіх видів виконуваних робіт по дисципліні (теоретична підготовка, практична робота, КПЗ) оцінюється як за національною шкалою, так і шкалою ECTS. Переведення оцінок за системою КМСОНП здійснюється за схемою, поданою в таблиці.

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

За окремими формами контролю знань студентів з дисципліни застосовуються критерії оцінювання, подані в таблиці.

Форми контролю / критерії оцінювання	Бальна шкала оцінок знань			
	Відмінно (90-100)	Добре (75-89)	Задовільно (60-74)	Незадовільно (до60)
1. УСНЕ ОПИТУВАННЯ				
Повнота відповіді	повна	повна	не повна	часткова, відсутня
Глибина і різносторонність знань	достатня	належна	задовільна	відсутня
Системність та логіка викладення матеріалу	систематизоване, логічне	логічне	відсутня	відсутня
Ступінь ознайомлення з основ. методичн. розробками, законодавством та уміння їх використовувати при відповіді	високий, використовуються при відповіді	достатній, використовуються при відповіді	належний, частково використовується при відповіді	відсутній
Уміння узагальнювати викладений матеріал	обґрунтування висновки	недостатньо обґрунтування і висновки	частково обґрунтовані висновки	відсутність висновків
2. РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ, ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ				
Знання методики розв'язання	глибокі	належні	недостатні	відсутні
Володіння алгоритмом розв'язку	володіє	володіє	частково володіє	не володіє
Самостійність розв'язку	самостійність розрахунків	недостатня самостійність розрахунків	здійснення розрахунків з допомогою викладача	відсутня самостійність розрахунків
Правильність і повнота розрахунків	правильні і повні	правильні неповні	частково правильні, неповні	неправильні неповні
Наявність узагальнених висновків	наявні, обґрунтовані	наявні	наявні	відсутні
3. ПРОГРАМОВАНИЙ КОНТРОЛЬ (ТЕСТУВАННЯ)				
Правильність і повнота відповіді	повна, правильна	повна, частково неправильна	неповна, частково правильна	неповна неправильна
Чіткість відповіді (наявність чи відсутність виправлень)	чітка без виправлень	наявність незначних виправлень	наявність виправлень	не чітка

Наявність помилок	відсутні	наявність незначних помилок	значні помилки	значні помилки
4. ПІДГОТОВКА ПОШУКОВОЇ РОБОТИ				
Самостійність викладу матеріалу	самостійний виклад	самостійний виклад	несамостійний виклад	несамостійний виклад
Логічність і послідовність викладу матеріалу	логічний і послідовний	логічний виклад, відсутність послідовності	частково логічний виклад, послідовність відсутня	відсутня
Відповідність викладу матеріалу темі	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає
Використання нових літературних джерел	використовуються достатньо	частково використовуються	не використовуються	не використовуються
Відповідність оформлення реферату згідно вимог	відповідає	відповідає	частково відповідає	не відповідає

XI. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	3-8,9
3.	Методичні вказівки з курсу «Соціальна відповідальність бізнесу»	1-10
4.	Таблиці, схеми, діаграми і презентації	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
- Карпенко О.О., Мандзюк Н.К. Соціальна відповідальність як чинник економічного розвитку вітчизняних підприємств. Ефективна економіка. 2018. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6219>
- Кузьмін О., Пирог О., Чернобай Л. Соціальна відповідальність. Практичний аспект. Навч. посібник. К.: КОНДОР. 2020. 222с.
- Кузьмін О.Є., Пирог О. В., Чернобай Л. І., Станасюк Н. С., Пасінович І. І. Основи корпоративної соціальної відповідальності: стратегії та ділові практики : навчальний посібник. К.: КОНДОР. 2021. 211с.
- Поєдинок В. «Корпоративна соціальна відповідальність» та «бізнес і права людини»: співвідношення концепцій. Право України. 2019. № 8.С. 132-144.
- Пушкар М. С. Соціальна відповідальність бізнесу : теорія і практика: монографія. Тернопіль : Картбланш, 2018. 215 с.

7. Руденко О.В., Кондратюк О. М. Екологічна та облікова політики в управлінні промисловим підприємством. Ефективна економіка. 2019. №6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7108>
8. Руденко О. В., Кондратюк О. М., Горєва А. С.. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, обліковий аспект та нефінансова звітність. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2020/104.pdf
9. Стратегія сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року. URL: <http://svb.ua/national-csr-strategy>
10. Crowther D. Corporate Social Responsibility / D. Crowther, G. Aras. - Ventus Publishing ApS. – 2018. p. 144 URL: <http://www.mdos.si/Files/defining-corporate-socialresponsibility.pdf>
11. Debbie Haski-Leventha. Strategic Corporate Social Responsibility: A Holistic Approach to Responsible and Sustainable Business / 2nd Edition, Kindle Edition. 2021. 480 p. URL: https://www.amazon.com/gp/product/B0969ZYPOG/ref=db_s_a_def_rwt_hsch_vapi_tkin_p1_i_0?asin=B0969ZYPOG&revisionId=&format=2&depth=1
12. Lee S. and Yoon J. Does the authenticity of corporate social responsibility affect employee commitment? Social Behavior and Personality 46(4). 2018. p. 617-663. URL: <http://dx.doi.org/10.2224/sbp.6475>
13. Pompper, D. *Public relations for social responsibility: Affirming DEI commitment with action*. Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited. 2021. 209 p. URL: <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/978-1-80043-167-620211015/full/pdf>
14. Pompper, D. Corporate social responsibility, sustainability, & ethical public relations: Strengthening synergies with human resources. Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited. The Changing Context of Managing People series. 2018.
15. Tkalac Verčić, A. and Sinčić Ćorić, D. The relationship between reputation, employer branding and corporate social responsibility. Public Relations Review 44(4). 2018. p. 444-452. URL: <http://dx.doi.org/10.1016/j.pubrev.2018.06.005>